

«Бекітемін»

Басқарма-төрағасы –ректор

Карабасова Л.Ч.

01 2024 ж

«Қ.ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ ӨНІРЛІК УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ХАБАРШЫСЫ» ЖУРНАЛЫНЫҢ РЕДАКЦИЯЛЫҚ САЯСАТЫ

1. Жалпы ережелер:

1.1 Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің хабаршысы педагогика, техникалық ғылымдар, физика және математика, жаратылыстану ғылымдары, металлургиялық процестер мен технологиялар, география және геоэкология, тарих, әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар, экономика және құқық сияқты білімнің әртүрлі салаларында сапалы зерттеулер жариялауға маманданған және рецензияланатын ғылыми журнал болып табылады.

1.2 Журнал ҚР Мәдениет, ақпарат және спорт министрлігімен (2005 жылғы 26 наурыздағы №5859-Ж куәлік) тіркелді, ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің Ақпарат және мұрағаттар Комитетімен (2014 жылғы 16 қаңтардағы №14089-Ж куәлік), ҚР Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінің ақпарат комитетімен (2020 жылғы 6 қазандағы № KZ29VPY00027637 куәлік) қайта тіркелді.

1.3 Журналдарға сериялық басылымдардың стандартты нөмірлерінің халықаралық орталығынан индекс берілді: ISSN № 2312-475X баспа нұсқасы, eISSN 3079-0883 электронды нұсқасы.

1.4 АҚ «Қазпошта» каталогы бойынша жазылу және тарату индексі- 74646

1.5 Журналдың шығу жиілігі – 3 айда бір рет, жылына 4 рет.

1.6 Журнал сайты <https://vestnik.arsu.kz>

1.7 Құрылтайшысы және меншік иесі «Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті» Коммерциялық емес акционерлік қоғамы, Қазақстан Республикасы, Ақтөбе қаласы болып табылады.

1.8 Редакциялық саясатқа өзгерістер мен толықтырулар редакциялық алқаның шешімімен енгізіледі.

2. Журналдың мақсаты мен міндеттері.

2.1 Журнал редакциясы қызметінің негізгі мақсаты:

- педагогика, техникалық ғылымдар, физика және математика, жаратылыстану ғылымдары, тарих, әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар, экономика және құқық сияқты білімнің әртүрлі салаларында теориялық және қолданбалы ғылыми зерттеулердің нәтижелерін жариялау және осы бағыттарға қатысты мәселелер бойынша зерттеушілер арасында пікір алмасу;

2.2. Қазақстандық ғылыми-ақпараттық жүйенің құрамында Хабаршы материалдарды жариялау жолымен төмендегідей міндеттерді шешуге қатысады:

- жоғары оқу орындарының академиялық топтарында ғылыми алмасуды дамытуды қолдау, журнал шеңберінде ғылыми мектептер мен бағыттарды қалыптастыруды ынталандыру, педагогика, техникалық ғылымдар, физика-математика, жаратылыстану ғылымдары, тарих, әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар, экономика және құқық сияқты салалардағы негізгі зерттеулерге ақпараттық қолдауды қамтамасыз ету, сондай-ақ озық ғылыми идеяларды ілгерілету;

- журналдың барлық тақырыптық бағыттары бойынша жетекші шетелдік және отандық ғалымдар мен практик мамандарды материалдарды рецензиялау процесіне қатыстыру және жарияланымдарға тарту;

- педагогика, техникалық ғылымдар, физика-математика, жаратылыстану ғылымдары, тарих, әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар, экономика және құқықты қоса алғанда, әртүрлі ғылым және білім салаларындағы жетекші ғалымдар мен тәжірибешілер арасында білім алмасу және белсенді диалог үшін алаң құру.

3. Журналдың бағыттары мен кезеңділігі

3.1 Журнал педагогика теориясы мен әдіснамасы, экономика мен құқықтың өзекті мәселелері, техникалық және жаратылыстану ғылымдары саласындағы қазіргі заманғы технологиялар, тарих және археология, әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар саласындағы қазіргі заманғы көзқарастар, математика, физика, ақпараттық технологиялар саласындағы іргелі зерттеулердің нәтижелері бойынша көптеген теориялық және қолданбалы мәселелер бойынша мақалалар жариялайды.

Журналдың негізгі бағыттары:

1. Техникалық ғылымдар
2. Физика-математика
3. Жаратылыстану ғылымдары
4. Металлургиялық процестер мен технологиялар
5. География және геоэкология
6. Тарих
7. Әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар
8. Экономика және құқық.
9. Педагогика

3.2. Басылымның шығу жиілігі-жылына 4 рет, 3 айда бір рет (наурыз, маусым, қыркүйек, желтоқсан).

4. Еркін қолжетімділік саясаты.

«Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің хабаршысы» ғылыми журналы ашық қолжетімділік журналы болып табылады. Нөмір шыққаннан кейін журнал «Интернет» желісінің барлық пайдаланушыларына жарияланған материалдарға еркін қол жеткізуге мүмкіндік береді. Журналдың ресми сайты барлық қызығушылық танытқан адамдар мен авторларға ғылыми журнал және мақалаларды жариялау шарттары туралы қажетті ақпаратты ұсынады.

5. Мұрағаттау

Ғылыми журналдың электрондық нұсқалары қорды қалыптастыру және электрондық кітапханаға енгізу үшін «ҰМҒТСО» АҚ ұсынылады. Журнал материалдарды Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің ғылыми кітапханасының каталогында мұрағаттайды.

6. Мақалаларды жариялау шарттары.

Мақаланы жариялауға жіберу үшін сайтта тіркелу қажет. Журналға бұрын баспа немесе электрондық форматта жарияланбаған үш тілдегі: қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде ғылыми мақалалар қабылданады. Редакцияға мақаланың түскен күні мақаланың соңғы нұсқасын алған күні болып саналады. Редакция мақаланың мағынасын сақтай отырып, мәтінге редакциялық өзгерістер енгізу құқығын өзіне қалдырады.

«Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің Хабаршысы» журналында жариялау үшін мақалалар дайындау кезінде ғылыми мақаланың құрылымын қатаң сақтау және мақалаларды ресімдеу ережелерін сақтау маңызды. Мақала форматы – А4, "Times New Roman" қарпі, негізгі мәтіннің қарпі өлшемі – 12 пт, суреттер, диаграммалар-10 пт, жоларалық интервал – бір; абзацтың бірінші жолының шегінісі-1,0 см; барлық жағынан шегінісі - 20 мм. Мақаланың көлемі 4-10 беттен аспауы керек.

Аңдатпа, түйінді сөздер, әдебиеттер тізімі, референттер және автор туралы қазақ/орыс және ағылшын тілдеріндегі мәліметтер мақаланың көлемін айқындау кезінде ескерілмейді. Белгіленген көлемнен асатын мақалалар журналдың редакциялық алқасының арнайы шешімі бойынша жариялауға қабылдануы мүмкін.

Ғылыми мақаланың құрылымы::

ҒТАХР

ӘОЖ

Автор(лар)дың ТАӘ (ORCID бастырмасын басу арқылы)

Автор(лар)дың жұмыс орны, қала, мемлекет, индекс, электронды поштасы

Мақаланың атауы

Аңдатпа

Түйінді сөздер

Кіріспе

Зерттеу материалдары мен әдістері

Нәтижелер және оларды талқылау

Қорытынды

Әдебиеттер тізімі

Авторлар туралы мәлімет.

Қолжазбаны дайындауға ең көп интеллектуалды үлес қосқан Автор (екі немесе одан да көп авторлармен) корреспондент автор болып табылады және «*» жұлдызшамен белгіленеді.

Мақалаларды ресімдеу тәртібі:

Тақырып. Мақала мәтінінің басында ҒТАХР индексі көрсетіледі (ғылыми-техникалық ақпараттың халықаралық рубрикаторы, сілтеме: (<http://www.grnti.ru>) және ӘОЖ (әмбебап ондық жіктеу) – кітапхананың библиографынан нақтылау қажет немесе сайттан ӘОЖ жіктеуішін табу керек, мақаланың жоғарғы сол жағында қалың қаріппен орналастырылады. Одан кейін автордың(лардың) аты-жөні, ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы, ұйымның толық атауы, қаласы, елі, автордың e-mail поштасы, редакциямен хат алмасуға жауапты автордың *e-mail поштасы көрсетіледі.

Мақаланың атауы ортасында, бас әріптермен, қаріпі қалың, түзу сызықпен, кегль -12 жазылады. Мақаланың соңында басқа екі тілде, яғни орыс, ағылшын тілдерінде (егер мақала қазақ тілінде болса), қазақ, ағылшын тілдерінде (егер мақала орыс тілінде болса), қазақ, орыс тілдерінде (егер мақала ағылшын тілінде болса) жазылады. Авторлар саны – 5 аспау қажет.

Аңдатпа. Зерттеудің маңызды нәтижелері және олардың теориялық және практикалық маңыздылығы көрсетіледі. Аңдатпа көлемі 150-300 сөз. Мақаланың соңында әдебиеттен кейін басқа екі тілде, яғни орыс, ағылшын (егер мақала қазақ тілінде болса), қазақ, ағылшын (егер мақала орыс тілінде болса), қазақ, орыс тілдерінде (егер мақала ағылшын тілінде болса) жазылады. (Туралау-ені бойынша, қаріп-қалыпты, кегль-10).

Түйінді сөздер. Мақала мәтінінде кездесетін және оның негізгі мазмұнын көрсететін 5-8 сөз немесе сөз тіркесі болуы қажет. Түйінді сөздер бір-бірінен үтірмен бөлінеді.

Кіріспе. Кіріспеде мәселенің жай-күйі мен өзектілігі туралы мәселе көтеріледі, сонымен қатар зерттеу мақсаты тұжырымдалады. Авторлар оқырмандарға зерттелетін мәселе туралы ақпаратты ұсыну, тақырып бойынша қолда бар білімді қысқаша көрсету, басқа зерттеушілердің еңбектерін атап өту, сонымен қатар жаңа зерттеу жүргізу қажеттілігін негіздеу үшін алдыңғы зерттеулердегі мүмкін кемшіліктерді анықтауы қажет.

Зерттеу материалдары мен әдістері. Бұл бөлімде зерттеу нысаны, сондай-ақ барлық қолданылған әдістер, олардың мәні және таңдаудың негіздемесі егжей-тегжейлі сипатталуы керек. Оқырман осы бөлімде зерттеудің әдіснамалық артықшылықтары мен кемшіліктерін өз бетінше бағалап қана қоймай, қажет болған жағдайда оны қайталай алатындай етіп егжей-тегжейлі жазылуы керек. Бөлім келесі аспектілердің нақты сипаттамасын ұсынуды қажет етеді (бірақ оларды жеке бөлімдерге бөлу қажет емес): зерттеу түрі; қатысушыларды таңдау критерийлері; өлшеу әдістері; деректерді өңдеу тәсілдері; этикалық нормалар.

Нәтижелер және оларды талқылау. Бұл бөлімде зерттеудің негізгі қорытындылары баяндалады, қойылған міндеттерге байланысты нақты деректер жинақталады. Нәтижелер зерттеудің мақсаттары мен міндеттеріне сүйене отырып, логикалық ретпен мәтін, кестелер және сызбалар түрінде ұсынылуы қажет. Автор(лар) зерттеудің маңыздылығын немесе

өзіндік ерекшелігін көрсетеді, нақты нұсқаулар мен сындарлы ұсыныстар ұсынады. Бұл бөлімде алынған нәтижелердің басқа авторлар жүргізген ұқсас зерттеулердің нәтижелерімен арақатынасы қарастырылады. Алдыңғы зерттеулерге сілтеме жасаудың орнына, алынған нәтижелер неге басқа зерттеушілер алған нәтижелерден өзгеше немесе өзгеше болмауы мүмкін екенін түсіндіруге тырысады. Бөлім алынған нәтижелерді қолданудың ықтимал бағыттарын, сондай-ақ олардың мүмкін болатын шектеулерін талқылауды қамтиды. Осы зерттеудің нәтижелерінен қисынды түрде жүретін әрі қарайғы зерттеулердің бағыттарын анықтау ұсынылады.

Қорытынды. Бұл кезеңде жұмысты жалпылау және қорытындылау, автордың тұжырымдарын растау және алынған нәтижелердің ғылыми білімге әсері туралы қорытынды жасалады. Қорытындылар дерексіз болмауы керек; олар белгілі бір ғылыми саладағы зерттеу нәтижелерін қорытындылау үшін, сондай-ақ ұсыныстар мен болашақ жұмыстың ықтимал бағыттарын ұсыну үшін қолданылады.

Әдебиеттер тізімі. Мәтіннен кейін әдебиеттер тізімі MEMCT. 7.1. – 2003 «Библиографиялық жазба. Библиографиялық сипаттама. Құрастырудың жалпы талаптары мен ережелері», MEMCT. 7.0.100–2018 ж. (2018 жылдың 03 желтоқсандағы өзгерту және толықтыруларымен) «Библиографиялық жазба. Библиографиялық сипаттама. Құрастырудың жалпы талаптары мен ережелері» сәйкес ресімделеді және 5-20 әдебиеттен аспауы керек. Өзін-өзі дәйексөздеу 1-2 әдебиеттен аспау қажет. Әдебиеттер тізімін автоматты түрде емес, қолмен нөмірлеу қолданылады. Тиісті дереккөздерге сілтемелер мәтінде аталуына қарай, төртбұрышты жақшада [1, 73] әдебиеттер тізімі мен парақ бойынша дереккөздің нөмірін немесе автор сілтеме жасайтын нормативтік актінің мақаласын көрсете отырып, өтпелі нөмірлеумен келтіріледі. Әдебиеттер тізімінде кириллицадан берілген әдебиеттер тізімі болса екі нұсқада беруілуі қажет: біріншісі – түпнұсқада, екіншісі – романизацияланған әліпбиде. (Транслитерация - <http://translit-online.ru/> ұсынылатын тегін сайт). Орыс тілінен латын тіліне аудару / Онлайн конвертер <https://translit.ru>. Қазақ тілінен латын тіліне аудару / Онлайн конвертер <https://qazlat.kz/ru/>

Редакцияға келіп түскен барлық мақалалар лицензияланған жүйе арқылы плагиатқа тексеруден өтеді. Егер мәтіннің түпнұсқалығы 70% - дан аз болса, мақала авторға тиісті түсіндірмемен пысықтауға жіберіледі.

Мақала авторлары олардың толығымен түпнұсқа жұмыс ұсынғанына кепілдік беруі керек. Материалдарды немесе басқа авторлардың дәйексөздерін пайдаланған жағдайда, тиісті библиографиялық сілтемелер немесе дәйексөздер міндетті түрде көрсетілуі керек. Басқа авторлардың шығармаларына сілтемелер міндетті болып табылады. Авторлар ұсынылған жұмыстың сипатына айтарлықтай әсер еткен басылымдарға сілтеме жасауы керек.

Авторлар туралы мәлімет

Жолға ағылшын, орыс және қазақ тілдерінде жазылады: аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы (егерде бар болса), лауазымы, кафедра, департаментке қатыстылығы, ұйымның атауы (атауы толық, қысқартуларсыз), елдің атауы, әрбір мақаладағы негізгі авторды көрсете отырып, жарияланымның барлық авторларының мекен-жайлары, E-mail, ORCID (әр автордың)

7. Авторлық құқық

Авторлар өз мақалаларын осы журналға жібере отырып, өздерінің авторлық құқықтарын сақтап қалуға келіседі, бірақ журналға басылымды Creative Commons Attribution License лицензиясымен бірінші рет жариялау құқығын береді. Бұл дегеніміз, басқалар бұл жұмысты түпнұсқа авторларға сілтемелерді және журналдағы түпнұсқа басылымды сақтай отырып тарата алады. Авторлар осы журналда оның бастапқы жарияланымына сілтеме жасай отырып, жұмыстың нұсқасын осы жерде жарияланған түрде (мысалы, оны университет қоймасында орналастыру, кітапта жариялау) эксклюзивті емес таратуға қатысты жеке келісім-шарт жасасу құқығын сақтайды. Авторлар өз жұмыстарын интернетте (мысалы, университет ресурсында немесе жеке веб-сайтта) осы журналдың

қарауына дейін және қарау кезінде жариялай алады, өйткені бұл белсенді талқылауға ықпал етеді және ашық қол жетімділік зерттеулері көрсеткендей, осы жұмыстарға сілтемелер санын көбейтеді.

8. Құпиялылық

Осы журналдың сайтында берілген атаулар мен электрондық пошта мекенжайларын қоса алғанда, ақпарат тек журналдың көрсетілген мақсаттарына сәйкес пайдаланылады және басқа мақсаттарға берілмейді немесе пайдаланылмайды немесе үшінші тұлғалар мен ұйымдарға берілмейді.

9. Рецензиялау тәртібі

Осы журналдың редакциясына жіберілген барлық ғылыми мақалалар міндетті түрде екі жақты шолу процедурасынан өтеді, мұнда рецензенттер авторларды, авторлар рецензенттерді білмейді. Әр қолжазба екі рецензентке бағалауға жіберіледі.

Мақалаларды редакциялық кеңес мүшелері, редакциялық алқа, сондай-ақ осы мақсатқа шақырылған тиісті саладағы жетекші мамандар рецензиялайды. Мақаланы рецензиялау үшін тиісті рецензентті таңдауды бас редактор, бас редактордың орынбасары, ғылыми редактор және редакция басшысы тағайындайды. Рецензиялау 1-4 аптаға созылады, бірақ рецензенттің өтініші бойынша бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Қолжазба материалдарын қабылдау мен түсіндіруге әсер етуі мүмкін мүдделер қайшылығы болған жағдайда, рецензент рецензияны орындаудан бас тартуға құқылы. Қолжазбаны талдағаннан кейін рецензент мақаламен әрі қарайғы әрекеттерге қатысты ұсыныстарды тұжырымдайды, оның әр шешімі үшін негіздеме береді:

- мақала осы түрде жариялауға ұсынылады;
- мақала рецензент белгілеген кемшіліктерді түзеткеннен кейін жариялауға ұсынылады;
- мақала басқа маманның қосымша рецензиясын қажет етеді;
- мақаланы журналда жариялау мүмкін емес.

Егер рецензияда мақаланы жақсарту және пысықтау бойынша ұсыныстар болса, журналдың редакциясы авторға мақаланың жаңа нұсқасын дайындау кезінде осы ұсыныстарды ескеру немесе оларды дәлелді түрде қабылдамау туралы ұсыныспен рецензияның мазмұнын жібереді (ішінара немесе толық). Авторларға пысықтау қажеттілігі туралы электрондық хабарлама алғаннан кейін мақалаға өзгерістер енгізуге екі айға дейін уақыт беріледі. Осыдан кейін пысықталған мақала қайта рецензиялауға жіберіледі.

Егер авторлар материалдарға өзгертулер енгізбеуге шешім қабылдаса, олар редакцияға мақаланы жазбаша немесе ауызша жариялаудан бас тартқаны туралы хабарлауы керек. Егер авторлар рецензияны жібергеннен кейін үш ай ішінде мақаланың өңделген нұсқасын ұсынбаса, тіпті олардан пысықтаудан бас тарту туралы хабарлама алынбаса да, редакция мақаланы талап етілмеген деп санайды және оны қараудан шығарады. Мұндай жағдайларда авторлар қолжазбаның пысықтауға берілген мерзімнің аяқталуына байланысты тіркеуден шығарылғандығы туралы хабарлама алады.

Қолжазбаға қатысты автор мен рецензенттер арасында шешілмейтін келіспеушіліктер туындаған жағдайда, редакция оны қосымша рецензиялауға жіберуге құқылы. Жанжал туындаған жағдайда түпкілікті шешімді редакциялық алқа отырысында Бас редактор қабылдайды.

Редакциялық алқа отырысында рецензенттердің ұсынымдарын ескере отырып, қолжазбаның жарияланатыны туралы шешім қабылданады. Егер мақала редакциялық алқаның шешімімен жариялауға ұсынылмаса, ол қайта қаралмайды. Авторға жариялаудан бас тарту туралы хабарлама электрондық пошта арқылы жіберіледі. Мақаланы жариялауға жіберу туралы шешімді журнал редакциясы қабылдағаннан кейін автор бұл туралы хабардар етіледі және жариялау мерзімі туралы ақпарат алады.

Оң рецензия мақаланың автоматты түрде жариялануына кепілдік бермейді. Жариялау туралы түпкілікті шешімді редакциялық алқа қабылдайды. Журналдың редакциясы рецензиялардың түпнұсқаларын бес жыл бойы сақтайды.

Оң қорытынды алған әрбір мақалаға DOI (ДОИ) – журналдың мазмұнын және интернеттегі сілтемелерді бірегей және тұрақты онлайн сәйкестендіру үшін арналған сандық нысан идентификаторы тағайындалады.

10. Жария ету саясаты және мүдделер қақтығысы

Жарияланбаған және қарауға ұсынылған қолжазбалардан алынған ақпаратты автордың жазбаша рұқсатынсыз жеке зерттеулерде пайдалануға болмайды. Рецензиялау процесінде алынған және ықтимал артықшылықтарға қатысты кез келген ақпарат немесе идеялар құпия болып қалуы керек және пайда алу үшін жеке мақсатта пайдаланылмауы керек.

Авторлармен, компаниялармен немесе ұсынылған жұмысқа байланысты басқа да ұйымдармен бәсекелестік, бірлескен немесе басқа өзара іс-қимылдар мен қатынастардан туындаған мүдделер қақтығысы болған жағдайда рецензенттер қолжазбаларды қарауға қатыспауға тиіс.

Барлық мүдделі тұлғалар, соның ішінде авторлар, рецензенттер, редакторлар және журналдың редакциялық алқасының мүшелері мүмкіндігінше жарияланымның барлық кезеңдерінде мүдделер қақтығысын болдырмауға тырысуы керек. Мүдделер қақтығысы туындаған кезде осы қақтығысты анықтаған адам редакцияға дереу хабарлау міндетті. Осыған ұқсас талаптар жариялау және ғылыми этика қағидаттарын, стандарттары мен нормаларын кез келген басқа бұзушылықтарда қолданылады.

Авторларда, редакторларда және рецензенттерде туындауы мүмкін және жоғарыда аталмаған кез келген басқа этикалық бұзушылықтар жариялау этикасы комитеті (COPE) ұсынған ғылыми жарияланымдар этикасы принциптері жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес қарастырылады.

11. Қайталау және плагиат

«Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің Хабаршысы» журналының редакциясына келіп түсетін барлық мақалалар «Turnitin» плагиаттық тексерудің лицензиялық жүйесі арқылы орындалу тәуелсіздігі тексеріледі. Егер мәтіннің түпнұсқалығы 70% - дан кем болса, мақала авторға тиісті негіздемемен пысықтауға жіберіледі.

Мақала авторлары мүлдем түпнұсқа жұмысты ұсынуға және басқа авторлардың материалдарын және/немесе дәйексөздерін пайдаланған жағдайда тиісті библиографиялық сілтемелердің немесе үзінділердің болуын қамтамасыз етуге міндеттенеді. Басқа авторлардың жұмыстарына тиісті сілтемелер жасау қажеттілігі міндетті талап болып табылады.

Егер көптеген қайталау жағдайлары аныкталса, редакция COPE қағидаттарына сәйкес шаралар қабылдайды.

12. Алдын ала басып шығару және кейінгі басып шығару саясаты

Мақаланы тапсыру кезінде автор жұмыстың бұрын жарияланбағанын немесе басқа ғылыми журналда жариялауға қабылданбағанын растауы керек. «Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің Хабаршысы» журналында жарияланған мақалаға сілтеме жасаған кезде баспагер журналдың ресми сайтына сілтемені (материалдың толық URL мекенжайын) орналастыруды сұрайды.

Авторлар бұрын басқа баспаларға жатпайтын жеке немесе қоғамдық сайттарда орналастырған мақалаларды қарауға рұқсат етіледі.

13. Жасанды интеллект саясаты

Жасанды интеллекттің генеративті құралдарын пайдалануды ашпайтын және/немесе жасанды интеллект арқылы жасалған мәтіннің үлкен бөліктері бар мақалалар қабылданбауы мүмкін.

Жасанды интеллект қолдану белгілері анықталған жағдайда, осы автордың осы тақырып бойынша мақаласын жариялау мүмкіндігі алынып тасталады.

Редакторларға, редакциялық алқа мүшелеріне және рецензенттерге мақалаларға пікір дайындау кезінде генеративті жасанды интеллектті пайдалануға тыйым салынады, өйткені

ChatGPT пайдалану құпиялылыққа қауіп төндіреді және авторлардың өз жұмысына зияткерлік меншік құқығын бұзады.

14. Жариялау этикасы

Журналдың редакциялық саясаты мен ғылыми жарияланымдар этикасы келесі негізгі талаптарды қамтитын жарияланым этикасы комитетінің (COPE) журнал редакторларына арналған ғылыми жарияланымдар этикасы жөніндегі нұсқаулықта ұсынылған ғылыми басылымдардың этикалық принциптеріне сәйкес келеді:

1. Мақала болуы қажет:

- жіберу кезінде жарияланбау немесе басқа басылымда қаралу;
- авторлық ұжымның өзіндік зерттеулерінің нәтижелерін қамтиды;
- автор (лар) жұмысының нәтижелерін қосу. Барлық авторлар осы журналдағы жарияланыммен келіседі және мақалада авторларды көрсету тәртібіне қарсы емес деп болжанады;
- дәйексөздер тізімінде зерттеу барысында шынымен пайдаланылған рецензияланған дереккөздерді ғана қамтуы керек.

2. Авторлар үшін:

Қолжазбаны редакцияға жіберген кезде авторлар басқалардың авторлық құқығын және жариялау этикасының принциптерін бұзбайтындығына сендіреді. Авторлар «Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің хабаршысы» журналының баспагеріне шексіз жариялау құқығын береді:

- мақаланың тиражын шектемей көшіруге (жариялауға, ашуға, көшіруге, көбейтуге немесе көшірудің басқа да нысандарына), сондай-ақ мақаланы кез келген тәсілмен таратуға құқығын. Бұл ретте мақаланың әрбір көшірмесінде мақала авторының(ларының) аты-жөні болуға тиіс.

- құрама мақалаға енгізу құқығын;
- жалпы жұрттың назарына жеткізу құқығын;
- тақырып, авторлардың (авторлық құқық иелерінің) аты-жөні, аңдатпалар, библиографиялық материалдар және толық мәтін сияқты мақаланың метадеректерін тарату, әртүрлі дереккөздер мен ақпараттық жүйелерге енгізу және ортақ пайдалану үшін өңдеу және жүйелеу арқылы пайдалану құқығы.

Белгілі бір аумақтарда мақалалар құқығын пайдалануға шектеулер жоқ. Авторлар қолжазбаны жариялауға қабылдағаннан кейін журналдың веб-сайтында мақаланы жариялауға және кітапханаларда және басқа ұйымдарда және/немесе мекемелерде жарияланған мақаламен журналдың баспа басылымын таратуға келіседі.

Авторлар сонымен қатар журналдың баспагеріне олардың жеке деректерін мерзіміне шектеусіз сақтау және өңдеу құқығын береді. Бұл мәліметтерге тегі, аты, әкесінің аты, білімі, жұмыс орны және атқаратын қызметі туралы ақпарат кіреді. Дербес деректер әртүрлі деректер базаларында және ақпараттық жүйелерде сақтау және өңдеу, соның ішінде оларды аналитикалық және статистикалық есептерде пайдалану, ғылыми, әдеби және көркем шығармалар объектілері мен дербес деректер арасында негізделген байланыстар жасау, сондай-ақ басқа да осындай мақсаттар үшін ұсынылады.

Авторлар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес ғылыми мақалада зияткерлік меншік объектілері мен авторлық құқық объектілерін заңсыз пайдаланғаны үшін толық жауап береді.

Авторлар журнал баспасымен қолжазбаны плагиат пен басылым этикасын бұзудың басқа белгілерін тексеруге келіседі.

Авторлар редакциялық алқа қолжазбаның негізгі ережелері сақталған жағдайда оның ғылыми және әдеби редакциясын өз бетінше жүргізуге құқылы екендігімен келіседі. Редакция сонымен қатар қолжазбаға рецензия жүргізуге және қажетті түзетулер мен өзгертулер ұсынуға құқылы, алайда қолжазбаны жариялау автор (авторлар) тиісті түзетулер мен өзгерістер енгізгеннен кейін ғана жүзеге асырылады.

Авторлар редакциялық алқаның қолжазбаны жариялаудан бас тарту құқығымен келіседі, егер оның ресімделуі мен мазмұны журнал талаптарына сәйкес келмесе, нормативтік актілерде немесе ресми мемлекеттік құжаттарда тыйым салынған ақпаратты қамтыса немесе ғылыми және жариялау этикасы қағидаттарын бұзса.

Автор(лар) басқа ғалымдармен немесе журналдың редакциялық алқасының мүшелерімен мүдделер қақтығысының болуын немесе болмауын растайды. Егер автордың мүдделер қақтығысы болса, қолжазбаны объективті бағалауға кедергі болатын себептерді көрсету керек. Сондай-ақ, автор(лар) қолжазбаға объективті баға бере алмайтын ғалымдардың аты-жөнін көрсете алады.

Автор (лар) журнал туралы жалпы мәліметтерді, мақалаларды қарау процедурасын, авторларға арналған нұсқаулықты және жариялау этикасының нормаларын қамтитын журналдың редакциялық саясатын зерттегенін растайды.

3. Рецензенттер үшін:

Журналда екі жақты «жасырын» рецензиялау әдісі қолданылады, мұнда авторлар да, рецензенттер де басылымдардың жоғары сапасына кепілдік беру үшін бір-бірінен жасырын қалады. Әр қолжазба екі рецензентке бағалауға жіберіледі.

Құқықтар:

- рецензиялауға арналған қолжазбаның аңдатпасын сұрау;
- аңдатпамен танысқаннан кейін де, қолжазбаның толық иесіздендірілген мәтінімен танысқаннан кейін де мақалаға сараптамалық бағалау жүргізуден бас тарту;
- егер рецензенттің материал тақырыбы бойынша мамандандырылған білімі болмаса, қолжазбаға рецензия жүргізуден бас тарту және бұл туралы редакцияға хабарлау.

Міндеттері:

- ұсынылған қолжазбаны құпия құжат ретінде қарастыру;
- алынған материалға объективті және дәлелді баға беру;
- рецензиялау процесінде алынған және ықтимал артықшылықтарға қатысты ақпараттың немесе идеялардың құпиялылығын қамтамасыз ету;
- мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда қолжазбаларды бағалауға қатысудан аулақ болу;
- берілген қолжазбада қамтылған материалдарды өз жарияланымдарында пайдаланбау.

4. Бас редактор үшін:

Құқықтар:

- редакцияның жұмысын жақсартуға бағытталған ұсыныстар енгізу.
- кәсіпорын директорының және редакциялық-баспа қызметі бөлімінің меңгерушісінің оның қызметіне қатысты шешімдерінің жобаларымен танысу;
- өз құзыреті шегінде редакцияның күнделікті жұмысын қамтамасыз ету үшін қажетті шешімдер қабылдау.
- редакцияның жұмысын ұйымдастыруға байланысты мәселелерді талқылау кезінде алқалы басқару органдарының отырыстарына қатысу.

Міндеттері:

- басылымды дамыту тұжырымдамасын әзірлеу;
- редакцияның барлық қызметкерлерінің жұмысын басқару;
- басылым авторлары дайындаған мақалаларды өңдеу;
- қолжазбаларды редакциялауға және рецензиялауға бағыттау;
- материалдарды басып шығаруға дайындау;
- редакцияның жұмысы туралы есептер жазу.

Редакциялық алқа мүшелерінің міндеттері:

- журналдың редакциялық алқа отырыстарына қатысу, мақала бойынша рецензенттердің бағаларымен келісуге немесе келіспеуге қатысты өз пікірін білдіру, сондай-ақ журнал шығарылымдарының мазмұнына қатысты шешімдер қабылдау.

- қолжазбалардың мазмұнын автордың немесе авторлық ұжымның жынысына, ұлтына, дініне және басқа да жеке сипаттамаларына қарамастан бағалау.

- басылымға жіберілген материалдарды редакторлардың, рецензенттердің және қолжазбамен жұмыс істеуге тартылған басқа да қызметкерлердің өз жұмысында пайдаланбау;

- мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда, жариялауға ұсынылған материалдарды қараудан бас тарту және автордан осындай қақтығыстың болуы туралы ақпарат сұрау.

Егер жарияланған мақалаларда формулалардағы қателер немесе көрсеткіштердегі техникалық шартталған қателер сияқты елеулі қателер табылса, енгізілген түзетулер туралы ақпарат журналдың кейінгі басылымдарында ұсынылуы мүмкін.